

มคอ. 3 รายละเอียดรายวิชา
Course Specification

รหัสวิชา 0111321 ภาษาไทยถิ่น
(Thai Dialects)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายละเอียดรายวิชา (Course Specification)

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสวิชา ชื่อรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

0111321 ภาษาไทยถิ่น (Thai Dialects) 3(3-0-6)

หลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น ลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นด้านระบบเสียง ระบบคำ ระบบวากยสัมพันธ์ และความหมาย ผูกเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลภาษาถิ่นได้

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตร ศศ.บ.ภาษาไทย วิชาเอกเลือก

3. อาจารย์รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์จารึก จันทรวงศ์

4. ภาคการเรียน/ชั้นปีที่เรียน

ภาคเรียนที่ 1/2567 ชั้นปีที่ 2 หลักสูตร ศศ.บ ภาษาไทย

5. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

6. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite)

ไม่มี

7. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

8. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งสุดท้าย

พฤศจิกายน 2565

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา : เพื่อให้ผู้เรียน

1.1 เพื่อให้มีสติวิเคราะห์ภาษาถิ่นได้

1.2 เพื่อให้มีสติอธิบายเชิงเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบเสียง คำ ประโยคและความหมาย

1.3 เพื่อให้มีสติเก็บข้อมูลภาคสนามเพื่อวิเคราะห์เชิงภาษาศาสตร์และเชิงวัฒนธรรมของไทยถิ่นได้

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เปลี่ยนรหัสวิชา เปลี่ยนชื่อวิชา และปรับคำอธิบายรายวิชาให้ชัดเจนขึ้น

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

หลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น ลักษณะเฉพาะของภาษาไทยถิ่นด้านระบบเสียง ระบบคำ ระบบวากยสัมพันธ์ และความหมาย ฝึกเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลภาษาถิ่นได้

Principles in dialect analysis, specific characteristics of Thai dialects in terms of phonology, morphology, syntax and semantic; southern Thai dialect information collecting and analyzing practice

2. หัวข้อและจำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการเรียน

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง	จัดกิจกรรมภาคสนาม 15 ชั่วโมง	-	60 ชั่วโมง

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล จัดเวลาให้นิสิตขอเข้าพบได้ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

1. แผนที่การกระจายความรับผิดชอบ

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		5. ทักษะการวิเคราะห์		
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	5.1	5.2	5.3
0111321 ภาษาไทยถิ่น	●				●				●			●		●		

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
2. ด้านความรู้		
● 2.1 มีความรู้ความเข้าใจด้านภาษาไทยถิ่น	(1) ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยและ ฝึกปฏิบัติในศาสตร์	1.การทดสอบย่อย การสอบกลางและปลายภาค 2. การเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน ด้วยวาจา

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
3. ด้านทักษะทางปัญญา		
● 3.1 สามารถคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับภาษาท้องถิ่นและวัฒนธรรม สามารถปรับตัวและแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวันได้ ใฝ่รู้ สามารถนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์สังคม	สอนให้คิดวิเคราะห์และเชื่อมโยง	1. การเรียบเรียงและเขียนรายงาน การนำเสนอผลงานด้วยวาจาหรือชิ้นงาน 2. การวางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม การจัดทำกับข้อมูล และผลการศึกษาวิเคราะห์
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
● 4.1 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเคารพและให้คุณค่าแก่ตนเองและผู้อื่น	1.เทคนิคการสอน การเรียนแบบร่วมมือ 2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ การวางแผนการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย 3.สอดแทรกเรื่อง ความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ฯลฯ	1. สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ความสม่ำเสมอในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบการนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม 2. การเตรียมตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนามและพฤติกรรมขณะออกเก็บข้อมูลภาคสนามและการสัมภาษณ์

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
● 5.2 5.1 มีความสามารถใช้ภาษาไทยในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการสรุปประเด็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	สอนสอดแทรกในชั่วโมงเรียนและมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัติ	ประเมินจากการนำเสนอรายงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้	ผู้สอน
1-2	1. ประมวลวิชาและแผนการสอน 2. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษาถิ่น 2.1 ความหมาย 2.2 ขอบข่าย 2.3 คุณค่าและความสำคัญ 2.4 สาเหตุที่ทำให้เกิดภาษาถิ่น 2.5 เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มภาษาถิ่น 2.6 ภาษาถิ่นต่าง ๆ	4	กิจกรรมการเรียนรู้ 1. ผู้สอนแจกประมวลวิชาและแผนการสอนแก่ผู้เรียนทุกคน 2. ผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียนรับทราบเกี่ยวกับประมวลวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนการสอน 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนพิจารณาและแสดงความคิดเห็นและซักถามในประเด็นที่สนใจเกี่ยวกับประมวลวิชาและแผนการสอน 4. ผู้สอนบรรยายความคิดรวบยอดเกี่ยวกับภาษาถิ่นตามขอบเขตของเนื้อเรื่อง 5. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในทุกประเด็นที่ผู้สอนบรรยาย <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. ประมวลรายวิชาและแผนการสอน 2. แผ่นใส / เพาเวอร์ พอยต์	
3-4	วิวัฒนาการของภาษาไทยถิ่น 1. ภาษาไทยถิ่นสาขาเชียงแสน 2. ภาษาไทยถิ่นสาขาล้านช้าง 3. ภาษาไทยถิ่นสาขาสุโขทัย	4	กิจกรรมการเรียนรู้ 1. ผู้สอนฉายวิดิทัศน์เรื่องภาษาถิ่นตระกูลไทให้ผู้เรียนดู 2. ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่ได้ชมจากวิดิทัศน์ 3. ผู้สอนเสนอแผนภูมิแสดงวิวัฒนาการของภาษาถิ่นสาขาเชียงแสน สาขาล้านช้างและสุโขทัย พร้อมทั้งอธิบายความรู้ประกอบ 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	

			<u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ	
			2. แผนภูมิแสดงวิวัฒนาการของ ภาษาถิ่นสาขาเชียงแสน สาขาล้าน ช้างและสุโขทัย 3. แผ่นใส / เพาเวอร์ พอยต์	
5-6	หลักการวิเคราะห์ภาษาถิ่น 1. หลักการวิเคราะห์ระบบเสียง 2. หลักการวิเคราะห์ระบบคำ 3. หลักการวิเคราะห์ประโยค		<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u> 1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้ง ช่วยกันสรุปบทเรียน 3. ผู้เรียนศึกษาหลักการวิเคราะห์ ภาษาถิ่นจากตัวอย่างที่ผู้รายงาน นำเสนอพร้อมทั้งซักถามประเด็นที่ สนใจ <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	
7-8	ลักษณะทั่วไปของภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบเสียง คำ ประโยคและ ความหมาย 1. ภาษาไทยถิ่นกลาง 2. ภาษาไทยถิ่นเหนือ 3. ภาษาไทยถิ่นอีสาน 4. ภาษาไทยถิ่นใต้		1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้ง ช่วยกันสรุปบทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/ เพาเวอร์พอยต์	
9-10	ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นต่าง ๆ กับ ภาษาไทยมาตรฐาน 1. ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นเหนือ กับภาษามาตรฐาน 2. ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นอีสาน กับภาษามาตรฐาน 3. ความแตกต่างระหว่างภาษาถิ่นใต้กับ ภาษามาตรฐาน		1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษา ประเด็นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้ง ช่วยกันสรุปบทเรียน <u>สื่อและอุปกรณ์</u> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์	

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้	ผู้สอน
11-12	<p>กลวิธีการเก็บข้อมูลภาษาถิ่นภาคสนาม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเก็บข้อมูลภาษาถิ่นเชิงภาษาศาสตร์ 2. การเก็บข้อมูลภาษาถิ่นเชิงวัฒนธรรม 		<p><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาระยะต้นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุปบทเรียน <p><u>สื่อและอุปกรณ์</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์ 	
13-14	<p><u>เนื้อหา</u></p> <p>การวิเคราะห์ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาภาษาถิ่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประโยชน์ด้านการศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมตัวอย่างผลการศึกษา 2. ประโยชน์ด้านการศึกษาภาษาในวรรณคดีสมัยเก่าพร้อมตัวอย่างผลงานการศึกษา 		<p><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนรายงานผลการศึกษาระยะต้นที่ได้รับมอบหมายไว้ 2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพร้อมทั้งช่วยกันสรุปบทเรียน <p><u>สื่อและอุปกรณ์</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์ 	
15	<p><u>เนื้อหา</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ทบทวนเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมดในภาพรวม 2. สรุปบทเรียนที่เป็นสาระสำคัญทั้งภาคทฤษฎีและการเก็บข้อมูลภาษาถิ่นภาคสนาม 		<p><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนรายงานผลการเก็บข้อมูลภาคสนาม 2. ให้ผู้เรียนร่วมกันอธิบาย ขยายความเพื่อทบทวนเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน 3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปบทเรียนที่เป็นสาระสำคัญ 4. ผู้สอนตอบข้อซักถามและแนะแนวทางในการเตรียมตัวสอบวัดผลปลายภาคเรียน <p><u>สื่อและอุปกรณ์</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบ 2. แผ่นใส/เพาเวอร์พอยต์ 	
- ลำดับที่ 9 สอบกลางภาค - ลำดับที่ 17-18 สอบปลายภาค				

2. แผนประเมินการเรียนรู้ (ประเมินเฉพาะความรับผิดชอบหลัก)

ลำดับ	ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน	หมายเหตุ
1.	- ความมีวินัย ความรับผิดชอบซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ สุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ขยัน อดทน การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และยึดหลักธรรม ในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง โดยสังเกตจาก การทำกิจกรรมกลุ่มและพฤติกรรมทั่วไป	1-15	10	
2.	-สอบกลางภาค -สอบปลายภาค	9 16-17	20 20	
3.	-การเรียบเรียงและเขียนรายงาน การนำเสนอ ผลงานด้วยวาจาหรือชิ้นงาน -การวางแผนการเก็บข้อมูลภาคสนาม การจัด กระทำกับข้อมูล และผลการศึกษาวิเคราะห์	7 13-15	10 10	
4.	-สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิต ขณะทำกิจกรรมกลุ่ม ความสม่ำเสมอในการเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่ม ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ความรับผิดชอบการนำเสนอ ผลงานเป็นกลุ่ม -การเตรียมตัวในการเก็บข้อมูลภาคสนาม พฤติกรรมขณะออกเก็บข้อมูลภาคสนามและ การสัมภาษณ์	1-15 13	10 10	
5.	การเรียบเรียงรายงานและการนำเสนอด้วยวาจา	1-15	10	

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

กรณีการ์ วิมลเกษม. ภาษาถิ่นเหนือ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2536.

ชวีช ปุณโณทก. ภาษาถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2531.

ภิญโญ จิตธรรม. ภาษาถิ่น. สงขลา : โรงพิมพ์เมืองสงขลา. 2513.

เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์. ภาษาถิ่นตระกูลไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531

วิไลศักดิ์ กิ่งดำ. ภาษาไทยถิ่น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2544.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 (เล่ม 1- 2). กรุงเทพฯ : วิกตอรีเพาเวอร์พอยต์. 2526.

Brown, J. Marvin. **From Ancient Thai to Modern Dialects.** Bangkok : Social Science Association Pross. 1965.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ภาษาไทย

ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สารสนเทศเพื่อการศึกษาภาษาไทยถิ่น. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก๊อปปี (ประเทศไทย) จำกัด. 2552.

ฉันทส ทองช่วย. ภาษาและอักษรถิ่น(เน้นภาคใต้). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์. 2534.

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน. พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์. 2525.

ปรีชา พิณทอง. สารานุกรมภาษาอีสาน – ไทย – อังกฤษ. อุบลราชธานี : ศิริธรรม. 2532.

ภาษาอังกฤษ

Li, Fang Kuei. **A handbook of Comparative Tai.** Honolulu : The University Press of Hawaii. 1977.

Samarin, William J. **Field Linguistics : A Guide to Linguistic Field Work.** New York : Holt, Rinrhart and Winston. 1967.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาไทยถิ่น